

Іванова О.В.

аспірантка,

Хмельницький університет управління та права

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Важливим завданням розвитку механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіону є забезпечення розвитку всіх об'єктів управління, або, інакше, керованих процесів. Це завдання вирішується досить давно, проте, до цих пір залишається багато спірних, проблемних питань, що обумовлено динамічністю і багатогранністю даної проблеми. На сьогодні наша країна прагне до європейської інтеграції, пошуку власного місця та співпраці з країнами світового співтовариства на засадах партнерства і рівності. Аналіз сучасного стану механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіону треба здійснювати за допомогою реалізації моніторингу стану соціально-економічного розвитку регіонів України. Розглянемо виділені групи в рамках системи моніторингу:

1. Держава. В ході проведення моніторингу, державні органи мають на меті діагностування всіх аспектів соціально-економічного розвитку регіону та його територій з метою виявлення основних тенденцій розвитку окремих видів діяльності та класових утворень, при цьому стратегічною метою владних інститутів буде подолання диференціації населення за рівнем життя і територій за рівнем економічного розвитку. Таким чином, моніторинг соціально-економічного розвитку регіону з позиції держави проводиться головним чином для отримання необхідної інформації для коригування державної регіональної політики і подальшої розробки комплексно-цільових програм підтримки основних галузей і територій.

2. Інвестори. Цільовим орієнтиром моніторингу соціально-економічного розвитку для інвесторів є отримання відомостей про особливості інвестиційного клімату в регіоні. При цьому дана категорія користувачів зацікавлена у отриманні інформації щодо рівня і характеру ризиків при здійсненні інвестиційних проектів. Крім того, інвесторам важливо виявити потенційні стимули для розміщення інвестиційних ресурсів, що надаються органами державної влади, або обумовлені природно-ресурсним, кадровим та інноваційним потенціалом території.

3. Населення. Основним цільовим орієнтиром проведення моніторингу соціально-економічного розвитку регіону для населення буде уявлення про ступінь благополуччя регіону та комфортності проживання в ньому з позицій соціально-економічної та суспільної стабільності і безпеки. При цьому необхідно відзначити, що рівень і якість життя населення є основними параметрами успішного розвитку регіону.

Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів проводиться шляхом здійснення розрахунків рейтингової оцінки регіонів за кожним напрямом та розрахунку загальної рейтингової оцінки в цілому за всіма напрямами: щокварталу та щороку [1].

Слід підкреслити, що на сьогодні надання державної підтримки соціально-економічного розвитку регіонів здійснюється за такими основними напрямами: розробка та реалізація програм державної підтримки соціально-економічного розвитку окремих регіонів та територій; реалізація галузевих програм, якими передбачається виділення коштів на підтримку визначених територій та соціальний захист їх населення; регулювання міжбюджетних відносин [4]. Розглянувши сучасний стан регіонального розвитку в нашій державі, теоретичні та практичні підходи до визначення основних завдань в управлінні регіональним розвитком можна констатувати, що в державному управлінні регіональним соціально-економічним розвитком на сьогодні існує значний ряд проблемних питань, вирішення яких має стати одним із чинників стабілізації ситуації в нашій державі та формування умов для подальшого розвитку регіонів та країни в цілому [1]. В контексті цього зазначимо, що основні проблеми, котрі пов'язані з соціально-економічним розвитком регіонів, варто класифікувати за такими ознаками, а саме: генезисом (за особливостями виникнення чи зародження); місцем виникнення чи зародження; тривалістю існування до початку пом'якшення чи нейтралізації (короткотривалі, довготривалі); обсягом коштів, які необхідні для їх нейтралізації чи вирішення (малозатратні, крупнозатратні); найважливішими ознаками (суспільно-політичні, соціально-економічні, організаційно-правові, екологічні тощо); диспропорціями, які вони породжують [3]. Безперечно, така класифікація є умовною, оскільки сама проблема може розглядатися з різних боків і потрапляти в ті чи інші класи залежно від ознаки характеристики, яка береться до уваги. Ураховуючи результати аналізу динаміки соціально-економічного розвитку регіонів, визначимо найбільш значні виклики, на які держава повинна реагувати шляхом вироблення та реалізації нової державної регіональної політики. Існують певні проблеми управління:

відсутність спеціального органу управління з питань вимушеної міграції; відсутність цільових державних програм щодо розв'язання проблем; недосконала система управління регіональним розвитком; надмірна централізація управління; відсутність партнерства: недосконалість правового регулювання щодо розподілу повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; відсутність прогресу в реформі адміністративно-територіального устрою України; незавершена адміністративна реформа з нестабільною інституційною структурою у сфері регіональної політики; фрагментація визначених повноважень та періодична зміна центрального органу виконавчої влади, який є відповідальним за формування та забезпечення реалізації державної регіональної політики; відсутність довгострокової стратегії розвитку України, яка б мала стати підґрунтям реалізації Державної стратегії регіонального розвитку; недостатня кількість кваліфікованих кадрів, необхідних для стратегічного планування, розроблення та впровадження новітніх інструментів стимулювання регіонального розвитку, аналізу та моніторингу їх ефективності. До того ж, існують проблеми управління регіональним розвитком, зумовлені складним взаємопроникненням природних, просторових, економічних, політичних і соціальних суперечностей, що пов'язано зі значною неоднорідністю територій країни та великою поліструктурністю територіальної організації влади [2].

Список використаних джерел:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
2. Громоздова Л. Удосконалення оцінки тенденцій регіонального економічного розвитку / Л. Громоздова // Держава та економіка. – 2014. – № 1. – С. 12-16.
3. Дацій Н.В. Принципи дії соціальної держави щодо підтримання соціального статусу і життєвих потреб населення території / Н.В. Дацій // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Державне управління». – № 1(8). – 2013. – С. 7-13.